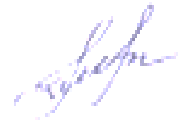

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Надія КАРПЕКО

(ім'я та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС *ОБОВ'ЯЗКОВОЇ*
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Антикризове управління в регіоні

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник: Ковальчук В.Г., професор, д.н. з держ. упр., проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління (№ 601)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 601
д.н. з держ. упр., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В.Г. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського самоврядування від факультету № 6

(підпис)

Ярослава ЧЕРНА
(м'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Ковальчук Вероніка Геннадіївна

Посада: професор

Науковий ступінь: д.н. з держ. упр.

Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:
Управління персоналом в публічній сфері; Комунікації в публічному управлінні; Публічне управління; Стратегічне управління

Напрями наукових досліджень:
управління соціально-економічним розвитком регіонів, антикризовий менеджмент, управління персоналом, комунікації в публічному управлінні

Контактна інформація: e-mail
v.kovalchuk@khai.edu,
тел.+380501307122

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	Восьмий
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 3 кредити ЄКТС / 90 годин (30 аудиторних, з яких: лекції – 18, практичні – 12; СРЗ – 60); <u>заочна</u> : 3 кредити ЄКТС / 90 годин (10 аудиторних, з яких: лекції – 6, практичні – 4; СРЗ – 80)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – залік.
Пререквізити	Вступ до фаху, Самоменеджмент, Історія держави та права, Державні послуги, Публічне управління Муніципальне управління, Національна економіка, Державне електронне урядування, Публічна служба, Державна влада та громадянське суспільство.
Кореквізити	Політика європейської інтеграції, Соціальна економіка, Комунікації у державних інституціях, Методи прийняття управлінських рішень в публічному управлінні та адмініструванні. Контроль у державних інституціях.
Постреквізити	Управління персоналом в публічній сфері; Стратегічне управління; Публічно-приватне партнерство в аерокосмічній галузі; Теоретико-прикладні проблеми державного управління в Україні.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Антикризове управління в регіоні» полягає в оволодінні студентами теоретичними знаннями з формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань та вмінь в галузі антикризового управління, а саме: системи знань і навичок управління у кризових ситуаціях, розв'язання складних завдань стратегічного значення в ринкових умовах, організації системи управління, адекватної вимогам сучасної економіки.

Завдання – оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями щодо аналізу і синтезу результатів кризових процесів; організації і планування антикризових економічних систем; базовими загальними знаннями з управління стратегічними і тактичними змінами; засвоєння основ базових знань теорій сталого розвитку регіону; сформувати професійні компетентності з управлінням та розв'язанням проблем кризового розвитку; прийняття рішень в кризових та нестабільних умовах і забезпечення їх реалізації; формування антикризової системи та команди на відповідних рівнях антикризового управління; застосування інноваційних та нестандартних рішень на різних етапах кризового розвитку.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність:

– Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- бути критичним і самокритичним;
- до адаптації та дії в новій ситуації;
- працювати в команді;
- планувати та управляти часом;
- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;
- забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм

поведінки;

- використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;

- здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;

- розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;

- до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;

- у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та управління.

Програмні результати навчання (РН):

- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та управління;

- розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;

- уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

- використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

4.Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Сутність та види криз

Тема 1. Циклічність розвитку економіки та підприємства. Види кризових явищ

Питання для розгляду

- Сутність концепції життєвого циклу реальних систем
- Середовище організації: його структура та фактори
- «Хвильові процеси» в зовнішньому середовищі
- Характеристика криз, кризових явищ та ситуацій в організації
- Ризики як об'єкт антикризового управління

Питання для практичних занять

Сутність, загальні та особливі характеристики кризових явищ. Характеристика криз в організації. Виникнення кризових ситуацій та локальних криз. Механізми взаємозв'язку кризових явищ під час формування системної кризи системи, що реально існує. Принципова схема взаємозв'язку кризових явищ у формуванні стратегічної кризи підприємства. Типологія криз. Фактори ризику. Ризики як об'єкти антикризового управління. Концепція управління ризиками.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Симптоми, причини, джерела та рівні прояву кризових явищ на підприємствах України.

Тема 2. . Криза збуту

Питання для розгляду

- Симптоми, причини, механізми формування локальної кризи
- Методи ідентифікації локальної кризи збуту
- Заходи запобігання та (або) подолання кризи збуту на підприємстві

Питання для практичних занять

Характеристика та варіанти побудови антикризової стратегії збуту. Структура, механізми формування та узгодження відповідних планових документів. Антикризові компоненти підсистеми маркетингу та збуту, стосовно забезпечення керованості (запобігання) кризи.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Блок-схеми механізмів розвитку «керованої» та «некерованої» кризи у системну, стратегічну кризу.

Тема 3. Фінансова криза

Питання для розгляду

- Сутність фінансової кризи підприємства
- Аналіз фінансового стану як інструмент запобігання та виводу підприємства з кризи
- Діагностика ймовірності банкрутства підприємства
- Структура та зміст програми фінансового оздоровлення

Питання для практичних занять

Симптоми, причини та механізм формування фінансової кризи підприємств України. Причини фінансової кризи українських підприємств. Аналіз фінансового стану підприємства як інструмент запобігання та виводу підприємства з кризи. Аналіз майна підприємства. Комплексні підходи щодо оцінки фінансового стану підприємства.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Вивчення термінів та визначень. Антикризові компоненти у фінансово-економічній підсистемі підприємства як інструмент забезпечення керованості подолання (запобігання) кризи.

Тема 4. Криза постачання

Питання для розгляду

- Сутність, симптоми і причини виникнення кризи постачання та її наслідки
- Аналіз ресурсного потенціалу підприємства
- Антикризове управління в підсистемі постачання

Питання для практичних занять

Характеристика та варіанти побудови антикризової стратегії постачання. Перегляд переліку та змісту контрактів. Основні заходи відділу постачання та інших підрозділів підприємства по подоланню «кризи постачання». Антикризові компоненти в системі постачання.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Ознайомлення з прикладами логістики постачання, як антикризового компонента системи управління.

Тема 5. Виробничо-технологічна криза

Питання для розгляду

- Сутність виробничо-технологічної кризи
- Основні симптоми та причини формування локальної «виробничо-технологічної кризи» та її вплив на формування системної кризи підприємства
- Методи аналізу і оцінки виробничого потенціалу та технології, що використовуються на підприємстві

- Аналіз виробничого потенціалу підприємства
- Аналіз фінансової стійкості підприємства
- Зв'язок виробничого та науково-технічного потенціалів підприємства
- Аналіз рівня технології виробництва
- Методи формування антикризових виробничо-технологічних стратегій

Питання для практичних занять

Стратегії подолання виробничо-технологічної кризи. Місце інноваційного процесу у подоланні кризи підприємства, робота з «технологічними ризиками». Сутність та характеристика процесу виробничо-технологічної реструктуризації. Методи формування антикризових виробничо-технологічних стратегій та оформлення їх у вигляді відповідних планових документів. Управління виробничою системою на різних стадіях розвитку кризи.

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

Розгляд антикризові компоненти у виробничій підсистемі підприємства, як забезпечення керованості у подоланні (запобіганні) кризи.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

МОДУЛЬ 2

Змістовний модуль 2. Управлінські кризи та антикризове управління

Тема 6. Криза управління персоналом

Питання для розгляду

- Сутність та місце кризи управління персоналом в організації
- Симптоми, причини та механізм формування кризи управління персоналом
- Запобігання, ідентифікація та подолання кризи управління персоналом.

Типологія криз.

– Формування спеціалістів по антикризовому управлінні та “організаційної поведінки” персоналу певного типу

Питання для практичних занять

Взаємозв'язок конфліктів та системної кризи підприємства; «людська складова» у перетворенні кризових ситуацій у локальні кризи відповідних підсистем, а останніх – у системну стратегічну кризу підприємства. Оцінка кадрового потенціалу, його відповідності новим умовам господарювання: методи, технологія, основні показники. Основні типи кризи управління персоналом..

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань

Ознайомлення з мотивацію ефективної поведінки в умовах кризи.

Тема 7. Організаційна криза

Питання для розгляду

- Сутність, симптоми, причини та механізм формування організаційної кризи.
- Аналіз особливостей та глибини організаційної кризи.
- Організаційно-управлінська реструктуризація.
- Підсистема антикризового управління, принципи побудови та функціональні сфери.

Питання для практичних занять

Роль організаційної кризи у формуванні системної та стратегічної криз підприємства. Аналіз особливостей та глибини організаційної кризи. Сутність та напрямки організаційного аудиту. Методи діагностики організаційного рівня та організаційного потенціалу підприємства.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань*

Організаційно-правові форми юридичних осіб та характерні особливості з позицій реструктуризації.

Тема 8. Антикризове управління підприємством

Питання для розгляду

- Типи антикризової реакції та антикризового управління
- Концепція подолання кризи

Питання для практичних занять

Основні підходи до подолання кризових явищ на підприємстві. Типи антикризової реакції та антикризового управління (реактивне, активне, планове). Характеристика основних етапів антикризового управління.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань*

Ознайомлення зі «Стратегічним набором» кризового підприємства, як результатом акумуляції заходів по запобіганню (подоланню) локальних криз: механізмом узгодження, визначення необхідних витрат часу та грошей, оцінкою ризиків.

Тема 9. Формування стратегічної антикризової програми та забезпечення її виконання. Плани санації та реструктуризації, як антикризові плани

Питання для розгляду

- Сутність, причини та ознаки банкрутства підприємства
- Загальна схема процедури банкрутства

Питання для практичних занять

Історичні аспекти формування Закону «Про банкрутство». Історичний огляд становлення процедур банкрутства в Україні та за її межами. Законодавство України, що регулює процедуру банкрутства. Причини та глибина кризових явищ як основа вибору способів впливу на них.

***Самостійна робота здобувача освіти:** опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань*

Досвід оздоровлення (ліквідації) конкретних підприємств України: позитивні та негативні приклади.

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

5.Контрольна робота

Контрольна робота передбачена навчальним планом і передбачає написання та презентацію студентом творчої роботи, спрямованої на розкриття

3 питань з наведеного нижче переліку. Вибір питань студент узгоджує з викладачем на початку семестру. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і практичних занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування студентом питань відповідно до обраної тематики. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації. У якості творчої (контрольної) роботи може бути написання та публікація тез доповідей відповідного спрямування на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях.

Контрольна робота повинна бути підготовлена студентом індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час її захисту та відповідей на поставлені запитання.

Контрольна робота має висвітлювати:

- основні теоретичні положення за обраною темою;
- практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;
- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;
- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Контрольна робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш контрольної роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; питання роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання контрольної роботи. За титульним аркушем слідує план контрольної роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг контрольної роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та

обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок. Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. М] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а М – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в контрольній роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У контрольній роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

Перелік питань для виконання контрольної роботи

1. Сутність концепції життєвого циклу реальних систем.
2. Симптоми кризи управління персоналом.
3. Характеристика основних фаз життєвого циклу підприємства.
4. Причини кризи управління персоналом.
5. Управління життєвим циклом підприємства.
6. Механізм формування кризи управління персоналом
7. Середовище організації: його структура та фактори.
8. Запобігання кризи управління персоналом
9. «Хвильові процеси» в зовнішньому середовищі.
10. Ідентифікація кризи управління персоналом.
11. Економічна криза: сутність та види.
12. Подолання кризи управління персоналом
13. Характеристика криз, кризових явищ та ситуацій в організації.
14. Симптоми організаційної кризи підприємства.
15. Ризики як об'єкт антикризового управління.
16. Причини організаційної кризи підприємства.
17. Характеристика механізмів формування локальної «кризи збуту».
18. Механізм формування організаційної кризи підприємства.
19. Чинники та методи, що дають змогу ідентифікувати кризу збуту.
20. Сутність організаційно-управлінської реструктуризації.

6. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;

- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- моделюючи вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Тренінги, Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7.Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8.Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	5	0... 5
Виконання і захист практичних робіт	0... 5	5	0... 25
Модульний контроль	0...10	1	0...10

Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	6	0... 6
Виконання і захист практичних робіт	0...6	4	0...24
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Контрольна робота	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до з іспиту. Під час складання семестрового іспиту здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати знання і уміння для забезпечення програмних результатів навчання. Виконати та здати контрольну роботу. Написати дві модульні роботи Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо знати закономірності, умови та фактори, що обумовлюють появу кризових явищ; характер кризових явищ та економічний механізм виникнення кризового стану на підприємстві; опанувати урядові рішення з питань оцінки ймовірності банкрутства підприємства; аналізувати наявність та глибину кризового стану на підприємстві. Виконати та здати контрольну роботу. Написати дві модульні роботи. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо антикризового управління в Україні, вміти проводити експрес-діагностику та поглиблену діагностику фінансового стану підприємства з метою виявлення потенційних (прихованих) і наявних кризових ситуацій та обирати антикризову стратегію та основні інструменти виходу з кризового стану. Виконати та здати контрольну роботу. Написати дві модульні роботи. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

10. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>)

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: [Електронний каталог - Науково-технічна бібліотека ХАІ](#)

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor2024.khai.edu/enrol/index.php?id=6670>

12.Рекомендована література

Основна

1. Антикризове управління: навчальний посібник / В. І. Борзенко – Х. : Видавництво Іванченка.І С., 2016. – 232 . с.
2. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. 3-є вид., без змін /Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О.. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. 2020. 248 с.
3. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко. – Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2016. – 231 с.
4. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
5. Глущенко С. В., Івахненко С. В. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти. Конспект лекцій : навч. посіб. – Київ : НаУКМА, 2020. – 92 с.
6. Гречко Т.К., Хаджирадєва С.К. Системний аналіз і прийняття рішень в публічному управлінні : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2019. 247 с.
7. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, ДЗБ Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеєва, В. К. Лебедєва. – 2-ге вид., доповн. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 160 с.
8. Ковальчук В.Г. Антикризовий менеджмент: Навчальний посібник. – Х.: ФОП Здоровий Я.А., 2019. – 155 с.
9. Регіональна економіка: теорія та практика управління [Текст] : навч. посіб. / кол. авт. : К. М. Бліщук, І. І. Козак, О. П. Крайник, Є. Г. Матвійшин, Г. С. Третяк, С. Г. Шевченко. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.
10. Піжук О. І. Стратегія підприємства : навч. посіб. / О. І. Піжук ; Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, [та ін.]. – Ірпінь, 2018. – 390 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ» ; т. 34).

Додаткова

1. Антикризові технології в управлінні економічною безпекою підприємства: монографія / М. М. Караїм [та ін.]; за заг. ред. А. М. Штангрета. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2016. – 249 с.
2. Державна економічна політика регіонального розвитку : монографія // за заг. ред. д.держ.упр.,проф. М. А. Латиніна. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2017 – 420 с. – С. 214- 271.
3. Економіка і менеджмент – 2015: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 23-24 квіт. 2015 р.): у 9 т. – Дніпропетровськ: Біла К. О. [вид.], 2015. – Т. 8: Управління економікою підприємства: національні особливості антикризового управління, облік та аналіз в системі управління діяльністю підприємств. – 2015. – 95 с.

4. Камнєва А. В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / А. В. Камнєва, Т. Ю. Можевенко. – Харків: ХАІ, 2015. – 83 с.
5. Ковальчук В.Г. Методологічні засади вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком. Науковий вісник Академії муніципального управління : збірник наукових праць, серія «Управління», випуск 1. – К. : Академія муніципального управління. 2015. – С. 202-209.
6. Ковальчук В.Г. Нові підходи до управління соціально-економічним розвитком регіонів. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. : електронне наукове фахове видавництво Херсонського національного технічного університету / гол. ред. проф. Лопушинський І.П. – 2015. – № 1. – Режим доступу : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>. – Назва з екрана.
7. Ковальчук В.Г. Системне моделювання процесів ухвалення управлінських рішень. Вісник Університету банківської справи : збірник. – К.: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2015.– № 3 924), – С. 97-104.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Харківської обласної військової адміністрації. – Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Центру політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>